

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13/6/2010

ΓΕΥΜΑ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

Αρθούρος Ζερβός: Η ΔΕΗ στα δύσκολα μετά το 2013

την αγορά δικαιωμάτων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Σελ. 26

Ο πρόεδρος της ΔΕΗ, Αρθούρος Ζερβός, επισφαιίνει ότι μετά το 2013 η ΔΕΗ θα έχει οξύ οικονομικό πρόβλημα, καθώς θα πρέπει να καταβάλλει εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ για

Αρθούρος Ζερβός, πρόεδρος της ΔΕΗ

Χωρίς αύξηση τιμολογίων, η ΔΕΗ θα έχει οξύ πρόβλημα

Εκατοντάδες εκατ. το κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ από το 2013

Της ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Τον συνάντησα για πρώτη φορά στις αρχές του 2007 ως πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Περίπου τέσσερα χρόνια αργότερα, ο Αρθούρος Ζερβός είναι πρόεδρος της ΔΕΗ, μιας από τις πιο ρυπαρές επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας στην Ευρώπη. Το πόσο δύσκολο είναι το γχείρημα «πρόεδρος της ΔΕΗ που καλείται να οδηγήσει την Επιχείρηση στη μετά τον λιγνίτη εποχή εν μέσω κρίσης» φάνηκε από το γεγονός ότι χρειάστηκε να πραγματοποιήσουμε τη συνέντευξη σε δύο δόσεις, λόγω έλλειψης χρόνου. Ένα γρήγορο μεσημεριανό γεύμα στην Αίγλη του Ζαπείου -ανάμεσα σε δύο ραντεβού- και τρεις ημέρες αργότερα, ένας καφές, αργά το απόγευμα στα γραφεία της ΔΕΗ στην οδό Χαλκοκονδύλη.

Συναντηθήκαμε στο καφέ -εσπιατόριο του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, αλλά δεν βρήκαμε τραπέζι. Κατηφορίσαμε, λοιπόν, πεζή την Ηρώδου Αττικού, με κατεύθυνση την Αίγλη του Ζαπείου. «Πώς είναι, λοιπόν, να είσαι πρόεδρος της ΔΕΗ;», ρώτησα καθ' οδόν. Η απάντηση, άμεση.

«Δύσκολα. Από την αρχή το ήξερα ότι θα είναι έτσι. Από την άλλη, όταν μου το πρότειναν σκέφτηκα "τι στο καλό, είναι μια ευκαιρία. Αν δεν αλλάξει σήμερα η ΔΕΗ, δεν θα αλλάξει ποτέ". Η συγκυρία ήταν ευνοϊκή. Η κυβέρνηση προέτασε την πράσινη ανάπτυξη, οι άνθρωποι στον περίγυρο, όπως η υπουργός Περιβάλλοντος Τίνα Μπριμπίλη, ήταν υποστηρικτικοί». Επισφαιίνω ότι χρησιμοποιεί παρελθόντα χρόνο. «Από τη μέρα που ανέλαβα έως σήμερα, τα πράγματα έχουν αλλάξει δραματικά. Τώρα, όμως ίσως το στοίχημα να εί-

ναι μεγαλύτερο, γιατί το να περάσει η ΔΕΗ σε μίαν άλλη εποχή είναι ένας τρόπος να έχεις άλλου είδους ανάπτυξη. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο λιγνίτης θα συνεχίσει να υπάρχει ως καύσιμο στην Ελλάδα τις επόμενες δεκαετίες. Αλλά προφανώς ο ρόλος του θα μειωθεί. Το δικό μου στοίχημα είναι να περάσουμε σταδιακά στις ανανεώσιμες».

Δεξιά, ο Εθνικός Κήπος. Στα αριστερά μας, το Μαξίμου, με δημοσιογράφους σε αναμονή. Η συζήτηση έρχεται στους 22.000 υπαλλήλους της ΔΕΗ, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι διοικητικοί με μέσον όρο ηλικίας 48 ετών. Την ίδια στιγμή λείπουν οι τεχνικοί, «άνθρωποι απαραίτητοι 24 ώρες το 24ωρο». «Υπάρχουν πολλά προβλήματα αλλά νομίζω ότι σιγά σιγά όλα αρχίζουν να καταλαβαίνονται», είναι η λακωνική του απάντηση στην ερώτηση για τη στάση των συνδικαλιστών της ΓΕΝΟΠ ΔΕΗ εν μέσω κρίσης.

Εχουμε φτάσει πλέον στην Αίγλη. Διαλέγουμε ένα τραπέζι στη σκάη, καταμεσήμερο, η θερμοκρασία είναι υψηλή, αλλά η ατμόσφαιρα ευχάριστη. Πουλιά τιτβίζουν, άνθρωποι κουβεντιάζουν και πίνουν καφέ, παιδά-

κια παίζουν... Μέχρι να παραγγείλουμε, η συζήτηση χαλαρώνει. Λέμε για τη γενέτειρά του την Κέρκυρα, που θέλει να επισκεφθεί τώρα το καλοκαίρι αλλά φοβάται, γιατί από τότε που έγινε πρόεδρος της ΔΕΗ όλοι τον αναγνωρίζουν και θέλουν να του πουν κάτι, και για το τσιγάρο που δεν λείπει να κόψει.

Γρήγορα επιστρέφουμε στη ΔΕΗ. «Είναι μια κερδοφόρα επιχείρηση που παράγει κάτι, τη στιγμή που δεν παράγουμε και πολλά πράγματα στην Ελλάδα», λέει ο κ. Ζερβός και η φωνή του έχει ένα τόνο σχεδόν διδακτικό. Αλλά παράλληλα είναι και μια εξαιρετικά ρυπαρή επιχείρηση εξαιτίας της χρήσης λιγνίτη, κάτι που

Η συνάντηση

Συναντηθήκαμε στην Αίγλη του Ζαπείου. Πήραμε δύο φιλέτα κοτόπουλο, μία σαλάτα ρόκα και δύο ποτήρια λευκό κρασί. Ο φωτογράφος μας Νίκος Πηλός προτίμησε ένα μπέργκερ και ένα φυσικό χυμό. Συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων εσπρέσο, πληρώσαμε 85,90 ευρώ. Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι σερβιτόροι ήταν εξαιρετικά ευγενικοί και φρόντιζαν να έχουμε συνέχεια δροσερό νερό, απαραίτητο λόγω των υψηλών θερμοκρασιών.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13/6/2010

σύντομα θα πληρώσει ακριβά. Από το 2013 η ΔΕΗ θα χρειαστεί να καταβάλλει –σύμφωνα με τις μετριοπαθέστερες εκτιμήσεις– περίπου 800 εκατ. ευρώ τον χρόνο για την αγορά δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου άνθρακα, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών.

Καταφθάνει το φαγητό μας, σε τιτά υπερμεγέθη για τη χωρτικότητα του τραπεζιού, τα οποία προσπαθούμε να βολέψουμε μαζί με τα τριpla κινητά τηλέφωνα του προέδρου.

Ο Αρθούρος Ζερβός προς το παρόν αγνοεί το κοτόπουλο, ανάβει ένα –ακόμη– τσιγάρο και παραδέχεται ότι «σύμφωνα με τους υπολογισμούς, το 2012 θα έχουμε 400 - 500 εκατομμύρια κέρδη. Όμως το 2013 θα έχουμε ζημιές 400 - 500 εκατομμυρίων. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή, ή θα αυξηθούν τα τιμολόγια ή η ΔΕΗ θα φαλιρίσει. Αυτό που προτείνει η Τρόικα –υπάρχει και η αντίστοιχη πρόταση της ΔΕΗ– είναι ορθολογικοποίηση των τιμολογίων», λέει.

«Το ζήτημα είναι ότι δεν γίνεται τη μία να είσαι δημόσια επιχείρηση και την άλλη ιδιωτική. Τα τιμολόγια της ΔΕΗ αποφασίζονται από το κράτος. Από την άλλη, πρόκειται για μια επιχείρηση που είναι στο χρηματιστήριο, έχει μετόχους και δεν μπορείς να πουλάς ένα προϊόν κάτω του κόστους». Δεν προλαβαίνει να αρθρώσει την επόμενη ερώτηση...

«Αυτή τη στιγμή έχουμε 32 διαφορετικά είδη τιμολογίων. Υπάρχουν τα εμπορικά τιμολόγια που αφήνουν ένα σημαντικό κέρδος της τάξης του 20%, ενώ το χαμηλό οικιακό τιμολόγιο είναι κάτω του κόστους. Συμβαίνει, λοιπόν, το εξής: με την απελευθέρωση της αγοράς λιανικής έρχεται ο άλλος και λέει "θα πάω στα ακριβά τιμολόγια και θα δώσω μείωση 10%"».

– Η αύξηση των τιμολογίων, δεδομένης της οικονομικής κατάστασης, δεν θα πλήξει τις πιο ευπαθείς ομάδες;

– Η κοινοτική νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα θέσισης κοινωνικού τιμολογίου για κάποιες ομάδες του πληθυσμού. Ηδη προχωράει η σχετική ρύθμιση.

Λίγο αργότερα, ένα τηλεφώνημα του υπενθυμίζει ένα επείγον ραντεβού και η ολοκλήρωση της συνάντησης μετατίθεται...

Στην παρούσα συγκυρία θεωρώ ότι το 51% της ΔΕΗ θα πρέπει να μείνει στο Δημόσιο, γιατί η μετοχή είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένη και τα έσοδα από την πώληση θα είναι χαμηλά.

Ο λιγνίτης θα συνεχίσει να υπάρχει ως καύσιμο στην Ελλάδα τις επόμενες δεκαετίες. Το δικό μου στοιχείο είναι να περάσουμε σταδιακά στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Συντάκτης της Λευκής Βίβλου για τις Ανανεώσιμες

Λίγες ημέρες μετά τις εκλογές της 4ης Οκτωβρίου 2009 κτύπησε το τηλεφώνό του. Από την άλλη άκρη της γραμμής ήταν ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, Γ. Παπανδρέου. «Θέλω να βοηθήσεις στη ΔΕΗ» του είπε, επισημοποιώντας την πρόταση που του είχε διαβιβαστεί προεκλογικά από στελέχη του κόμματος.

«Έτσι επάγα» λέει, επιμένοντας στην κερκυραϊκή του προφορά ο Αρθούρος Ζερβός. Τα βήματά του έωσ εκείνη τη στιγμή κάθε άλλο ιαρό φαινόταν ότι θα τον οδηγούσαν στον 7ο όροφο του κτιρίου της ΔΕΗ στην οδό Χαλκοκονδύλη, στη θέση του προέδρου μιας επιχείρησης που παράγει ενέργεια χρησιμοποιώντας σε μεγάλο ποσοστό λιγνίτη.

Στα 18 του έφυγε από την Κέρκυρα με υποτροφία για να σπουδάσει μηχανικός στην Αμερική στο Πανεπιστήμιο Princeton. Ειδικοτεύθηκε στην αεροναυπηγική. Πέντε χρόνια μετά, το 1975 βρίσκεται να κάνει διδακτορικό στη Γαλλία. Επέστρεψε στην Ελλάδα και εργάστηκε ως καθηγητής στον Τομέα Ρευστών της Σχολής Μηχανολογών Μηχανικών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου. Ωσπου έφυγε και πάλι για να δουλέψει στην Ε.Ε., στο κομμάτι των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Είναι φανερό ότι θυμάται εκείνη την εποχή με ιδιαίτερη νοσταλγία και περηφάνια. Και είναι λογικό, αφού συμμετείχε στη διαμόρφωση προγραμμάτων και πολιτικών

για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ταυτόχρονα πρωτοστάτησε στη δημιουργία συλλογικών φορέων όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Αιολικής Ενέργειας που στη συνέχεια έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της πολιτικής της Ε.Ε. σε αυτόν τον τομέα.

Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1995 για προσωπικούς λόγους, αλλά και γιατί, όπως λέει, δεν φανταζόταν τον εαυτό του υπάλληλο στις Βρυξέλλες για πάντα. «Προσπάθησα να διατηρήσω τη σχέση μου με τον ευρωπαϊκό χώρο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Αιολικής Ενέργειας συστάθηκε το 1995. «Το 2001 όταν έγινα πρόεδρος είχε δύο άτομα υπαλλήλους στις Βρυξέλλες και προϋπολογισμό 300.000 ευρώ τον χρόνο. Σήμερα έχει γύρω στα πενήντα άτομα και προϋπολογισμό 15 εκατ.».

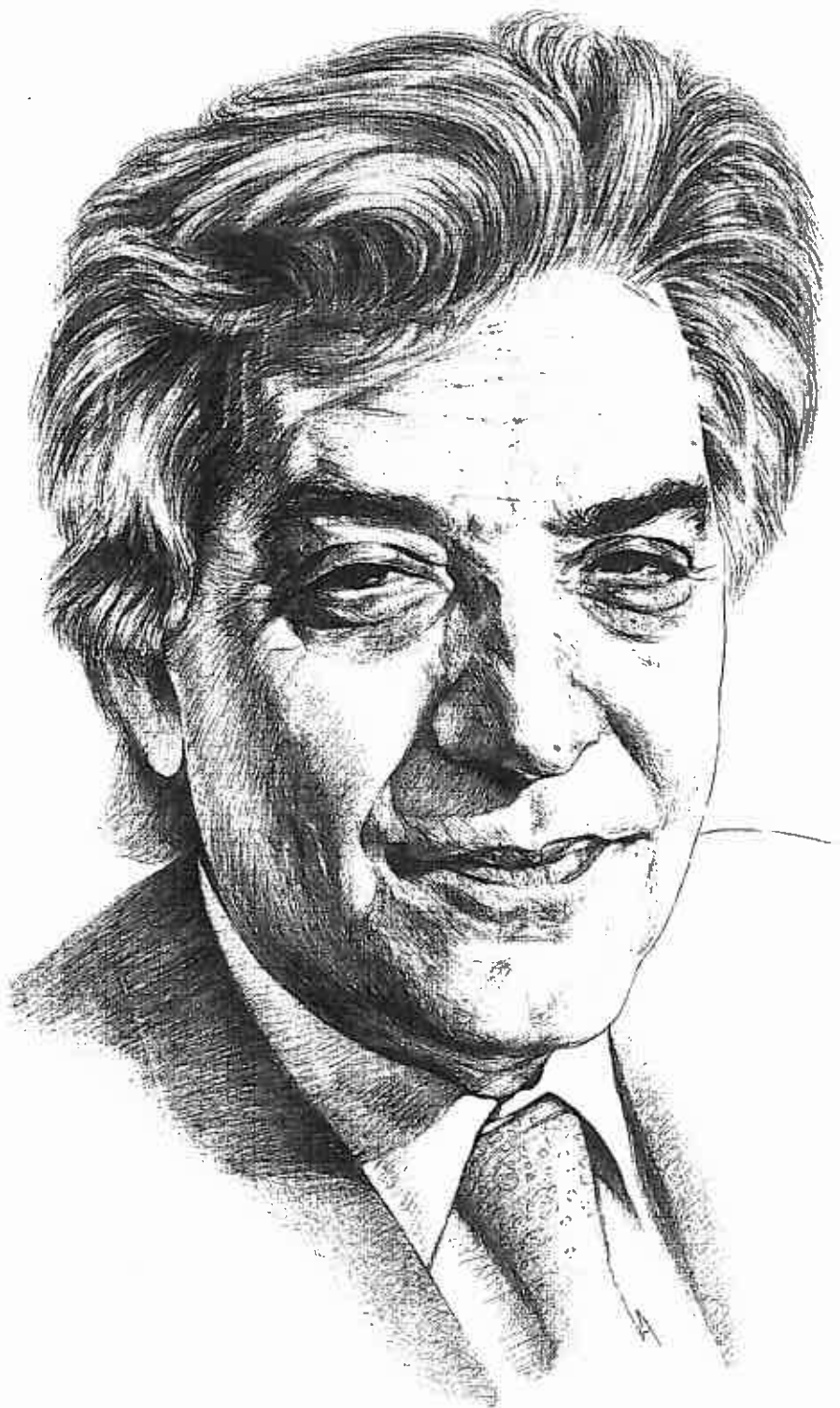
Προσπαθώ να στρέψω τη συζήτηση αλλού, αλλά εκείνος επιμένει να επιστρέφει στα έργα και τις ημέρες εκείνης της εποχής. «Το '97 μου ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και έγραψα τη Λευκή Βίβλο για τις Ανανεώσιμες. Είναι κάτι που θεωρώ εξαιρετικά σημαντικό στην καριέρα μου». Σήμερα; Είναι τόσο πολλά τα πράγματα που πρέπει να γίνουν, που δεν προλαβαίνει να σκεφτεί την απάντηση.

Ξεκινά να μαζεύει τα πράγματά του. Βάζω στην τσάντα τις σημειώσεις μου. Την ώρα που χαιρετιόμαστε σχεδόν μονολογεί: «Δύσκολη εποχή. Είναι όμως ενδιαφέρουσα».

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13/6/2010

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ:
ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

Οι σταθμοί του

- **1952**
Γεννήθηκε στην Κέρκυρα.
- **1970**
Εφυγε με υποτροφία για τις ΗΠΑ για να σπουδάσει μηχανικός στο Πανεπιστήμιο Princeton.
- **1977**
Πήγε στη Γαλλία για διδακτορικό στην αεροδυναμική στο Πανεπιστήμιο P. & M. Curie.
- **1982**
Ανέλαβε λέκτορας στη Σχολή Μηχανολόγων του ΕΜΠ.
- **1990**
Προσελήφθη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον τομέα Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας.
- **1995**
Επέστρεψε στην Ελλάδα ως καθηγητής στο Πολυτεχνείο.
- **1997**
Συνέταξε τη Λευκή Βίβλο των Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- **2000**
Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- **2001**
Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ενωσης Αιολικής Ενέργειας.
- **2005**
Πρόεδρος του Παγκόσμιου Συμβουλίου Αιολικής Ενέργειας.
- **2009**
Τον Δεκέμβριο ανέλαβε πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΗ Α.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13/6/2010

Η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας θα γίνει άμεσα

Τρεις μέρες αργότερα, γύρω στις 8 το βράδυ, φτάνω στα γραφεία της ΔΕΗ για να συνεχίσουμε τη συζήτηση που έμεινε στη μέση λόγω «ανεύρεσης βίας».

Διασχιζοντας το έρημο κτίριο, μπαίνω στο γραφείο του προέδρου. Είναι φανερό ότι ανυπομονεί η κουραστική ημέρα να φτάσει στο τέλος της. Μοιάζει να μάντεψε τη σκέψη μου. «Δεν έχω δουλέψει πιο εντατικά στη ζωή μου. Και έχω δουλέψει αρκετά». Κάθεται στο τραπέζι των συσκέψεων και μου δείχνει την αιτιολογία της θέσης. Αποφασίζω να πιάσω το νήμα της συζήτησης από εκεί που το αφήσαμε. Η ΔΕΗ λοιπόν, ιδιωτική ή δημόσια;

«Η ΔΕΗ καλείται να λειτουργήσει με κανόνες ελεύθερης οικονομίας σε ένα στρεβλό πλαίσιο. Είναι ο τελευταίος προμηθευτής, έχει δηλαδή την υποχρέωση να παρέχει ρεύμα σε όποιον της ζητήσει. Το κράτος εμμέσως ή αμέσως κωλύει στην επιχείρηση πολλά εκατομμύρια. Μόνο από τη λειτουργία των φωτεινών σηματοδοτών οφείλονται 50 εκατομμύρια. Και τι να κάνεις, να σβήσεις τα φανάρια; Χρωστάνε όμως και βιομηχανίες. Η Αλουμίνιον Ελλάδος χρωστάει 80 εκατομμύρια και η Λάρκο άλλα 50, έχει να πληρώσει δέκα μήνες. Αν κόψεις το ρεύμα θα κλείσει το εργοστάσιο – και αυτές οι βιομηχανίες έχουν εκατοντάδες εργαζόμενους. Από την άλλη και αυτοί από την πλευρά τους έχουν πρόβλημα και προσπαθούν να μειώσουν το κόστος. Πάντως, είμαστε σε συνεννόηση και προσπαθούμε να βρούμε μια λύση».

Ζούμε σε μια εποχή αβεβαιότητας, καμία από τις παραδοχές με τις οποίες έως τώρα λειτουργούσαμε δεν ισχύει, λέει ο κ. Ζερβός, «π.χ. τα επιτόκια με τα οποία δανειζόμαστε. Η ΔΕΗ πριν από μερικούς μήνες δεν είχε κανένα πρόβλημα γιατί τα οικονομικά της πήγαιναν καλά. Όμως, τελευταία έχει υποστεί τρεις υποβαθμίσεις εξαιτίας του ότι έχει την πλειοψηφία των μετοχών – το 51% – το ελληνικό Δημόσιο».

– Θα αλλάξει αυτό;

– Θα σου πω τη δική μου άποψη, όχι της κυβέρνησης. Στην παρού-

σα συγκυρία θεωρώ ότι το 51% θα πρέπει να μείνει στο Δημόσιο γιατί η μετοχή είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένη και τα έσοδα από την πώληση θα είναι χαμηλά. Αντίθετα, το Δημόσιο βγάζει χρήματα από τη ΔΕΗ και ταυτόχρονα έχει ένα «χαρτί» για να εφαρμόσει πολιτικά στον ενεργειακό τομέα. Αυτό που θα γίνει άμεσα είναι η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας. Πρόσφατα, πρώτη φορά η υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δήλωσε ότι προέχει η εφαρμογή της οδηγίας για την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας έως τον Μάρτιο του 2011. Αυτό σημαίνει ότι η ΔΕΗ θα σπάσει σε τρία κομμάτια, την παραγωγή, τη μεταφορά και τη λιανική. Το επικρατέστερο σενάριο είναι να δημιουργηθούν θυγατρικές που θα ανήκουν ιδιοκτησιακά στη ΔΕΗ η οποία όμως δεν θα έχει το μόνιμο κέρδη. Στην Ευρώπη αυτό που συμβαίνει συνήθως είναι

να μείνει στον έλεγχο του κράτους η μεταφορά».

Ο Αρθούρος Ζερβός το 2007, σε συνέντευξη στο ΟΙΚΟ της «Καθημερινής», είχε δηλώσει ότι «οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι πλέον μονόδρομος». Παραμένει φυσικά υπέρμαχος της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Τονίζει ότι η ΔΕΗ παίζει περιθωριακό ρόλο σε αυτό το κομμάτι της αγοράς, περίπου 10%, μπορεί όμως να κάνει επενδύσεις τα επόμενα χρόνια.

Στην Ευρώπη, η κρίση έχει επηρεάσει κάπως το τοπίο. Στην Κίνα όμως, όπου ο κ. Ζερβός ταξίδευε 4-5 φορές τον χρόνο πριν αναλάβει τα καθήκοντα του προέδρου της ΔΕΗ, οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. «Και στον τομέα των ανεμογεννητριών και στον τομέα των φωτοβολταϊκών σήμερα οι μεγαλύτερες εταιρείες είναι κινεζικές. Και αυτό έγινε μέσα στην τελευταία πενταετία», επισημαίνει.

Από τη μέρα που ανέλαβε έως σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει δραματικά. Δύσκολη εποχή είναι όμως ενδιαφέρουσα, λέει ο κ. Αρθούρος Ζερβός.